

**DIŞ TİCARET ENSTİTÜSÜ
WORKİNG PAPER SERIES**

Tartışma Metinleri

WPS NO/ 185 /2018-05

**DÜNYADA ve TÜRKİYE'DE MOBİLYA SEKTÖRÜNÜN ULUSLARARASI TİCARETİNİN
İNCELENMESİ ve DEĞERLENDİRİLMESİ**

Fatih ÇALIŞKAN¹

¹ fatih.caliskan@istanbulticaret.edu.tr İstanbul Ticaret Üniversitesi Uluslararası Ticaret Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi

Özet

Bu çalışmamızda uluslararası ticaret verileri kullanılarak Türkiye ve dünya mobilya ticaretindeki 2001-2010-2016 yılları arasındaki değişim irdelenmektedir. Bu bağlamda Türkiye ve dünya mobilya ticaretinde başta gelen ülkeler ve bu ülkelerin dünya mobilya ticaretindeki paylarının ne olduğu, Türkiye'de ve dünyada en çok ticareti yapılan mobilya ürün gruplarının neler olduğu incelenmiştir. Çalışmamızda, International Trade Center, Trademap web sitesindeki veriler kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Ticaret, Türkiye İhracat ve İthalat, Mobilya

Abstract

In this work, the international furniture trade sector was analyzed in 2001 - 2010 - 2016 by using international trade data. Significant countries in furniture trade and their shares in world furniture trade were examined. The data from the itc trademap web site is used in this work.

Keywords: International Trade, Turkey Export & Import, Furniture

Giriş

Mobilya, insanların çalışma, oturma, dinlenme, yemek yeme, eşyalarını depolama, sergileme gibi günlük yaşama yönelik sosyal ve kültürel temel gereksinimlerini güvenli ve konforlu bir şekilde karşılamak amacıyla genelde ağaç malzemeden oluşturulmuş işlevsel, estetik görünümlü kullanımeşyalarının tümü olarak tanımlanır. Mobilya, günlük yaşamın her alanında kullanılan bir ürün olmakla beraber zaman içinde refah düzeyinin bir göstergesi olarak da kabul edilmeye başlanmıştır. Bu çerçevede, gelir düzeyi ve yaşam koşullarındaki iyileşmeler mobilya sektörünün gelişiminde en belirleyici unsurlar haline gelmiştir. Tüm bunlar göz önüne alındığında; mobilyaların sınıflandırılmasında, kullanım alanları ve kullanıcı birey yapısı büyük önem taşımaktadır (Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri, 2016, s. 4). Günümüzde konut dışında büro, okul, hastane, otel, sinema gibi yerler için mobilya yapımı miktar ve çeşitlilik olarak büyük artış göstermektedir.

Dünyada ticaret ve yatırım engellerinin küresel olarak azaltılması ve teknolojik yenilikler ile mobilya sektöründe son yıllarda hızlı bir küreselleşme yaşanmıştır. Bu, özellikle son derece rekabetçi bir ortamda maliyetleri azaltmak isteyen büyük üreticiler ve perakendeciler tarafından kurulan küresel üretim ağlarının sonucudur. Sektörün büyük kısmı, emek yoğun, düşük ücretli ve düşük teknoloji; "alıcı güdümlü" olarak tanımlanabilir. Mobilya sektörünün emek ve kaynak yoğun olması, sektörde gelişmekte olan ülkelere ve firmalarına küresel ekonomiye katılımlarını sağlamak için önemli fırsatlar vermektedir (Adıgüzel, 2016, s. 23).

Mobilya üretiminde Çin ilk sırada olup, ABD, İtalya, Almanya dünya mobilya üretiminin yarısından fazlasını gerçekleştirmektedir. Japonya, Fransa, Kanada, İspanya ve Polonya gibi ülkelerin ise dünya mobilya üretiminde sıralamaları söz sahibi olabilecek büyüklükte ülkelerdir (Kayseri OSB, s. 4).

Mobilya sektörü Türkiye ekonomisi içinde katma değer, istihdam ve ihracat açısından önemli bir yere sahiptir. Türk mobilya endüstrisi, genelde çoğu geleneksel yöntemlerle çalışan atölye tipi, küçük ölçekli işletmelerin ağırlıkta olduğu bir görünüme sahiptir. Özellikle son 15-20 yıllık süreçte mobilya üretimine karşın küçük ölçekli işletmelerin yanı sıra orta ve büyük ölçekli işletmelerin sayısında da artış gözlemlenmiştir. TÜİK Genel Sanayi ve İşyerleri Sayımı verilerine göre sektör 150.427 kişiyi istihdam etmektedir. Bu alanda faaliyet gösteren işletme sayısı ise 34.438'dir (T.C. Ekonomi Bakanlığı, 2016, s. 2).

a. Çalışmanın Konusu

Çalışmamızın araştırma konusunu, Dünya'da ve Türkiye'de mobilya sektörünün 2001-2016 yılları arasındaki uluslararası ticaretinin incelenmesi ve değerlendirilmesi teşkil etmektedir.

b. Çalışmanın Yöntemi

Çalışmamızda kullanılan veriler TÜİK ve TradeMap web sitelerinden alınmıştır. Bu veriler ile Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) 94. Faslı'nın mobilya sektörünü kapsayan ilk dört alt faslı olan GTİP 9401-9404 arasındaki ürünlerin uluslararası ticareti irdelenmektedir.

c. Çalışmanın Araştırma Planı

Çalışmamızın Giriş bölümünden sonra Birinci bölümünde, dünya mobilya ihracatı, ikinci bölümünde dünya mobilya ithalatı, üçüncü bölümünde Türkiye'nin mobilya ihracatı, dördüncü bölümünde Türkiye'nin mobilya ithalatı incelenmiştir. Beşinci ve sonuç bölümünde çalışmamızın sonuçları yer almaktadır.

1. DÜNYA MOBİLYA İHRACATI

Dünya mobilya ihracatının yer aldığı Tablo 1. incelendiğinde (9405 ve 9406 hariç) 2001 yılında toplam 62 milyar \$ olan dünya mobilya ticareti, 2010 yılında 132 milyar \$, 2016 yılında 171,2 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. 2001-2016 arasındaki 15 yıllık dönemde artış miktarı % 175,96 olmuştur.

Tablo 1. Dünya Mobilya İhracat Verileri ve En Fazla İhracat Yapan İlk Yirmi Beş Ülke (1000 \$)

ÜLKELER	2001	2010	2016	DEĞİŞİM 2001-2010	DEĞİŞİM 2010-2016	DEĞİŞİM 2001-2016	D. İhr. İ. P.* 2001	D. İhr. İ. P.* 2010	D. İhr. İ. P.* 2016
DÜNYA	62.052.611	132.042.816	171.239.411	112,79%	29,68%	175,96%			
1. ÇİN	5.071.005	39.261.425	56.112.618	674,23%	42,92%	1006,54%	8,17%	29,73%	32,77%
2. ALMANYA	5.279.526	11.330.271	12.341.326	114,61%	8,92%	133,76%	8,51%	8,58%	7,21%
3. İTALYA	8.571.213	10.658.514	10.680.879	24,35%	0,21%	24,61%	13,81%	8,07%	6,24%
4. POLONYA	2.503.765	7.909.355	10.646.131	215,90%	34,60%	325,20%	4,03%	5,99%	6,22%
5. ABD	5.097.693	6.410.766	8.516.314	25,76%	32,84%	67,06%	8,22%	4,86%	4,97%
6. MEKSİKA	3.293.117	4.424.474	8.021.859	34,36%	81,31%	143,59%	5,31%	3,35%	4,68%
7. VIETNAM	274.421	2.978.983	7.843.867	985,55%	163,31%	2758,33%	0,44%	2,26%	4,58%
8. KANADA	4.734.745	3.624.278	4.678.485	-23,45%	29,09%	-1,19%	7,63%	2,74%	2,73%
9. ÇEK CUMHURİYETİ	929.113	2.369.564	3.798.002	155,04%	60,28%	308,78%	1,50%	1,79%	2,22%
10. İNGİLTERE	1.484.707	1.883.310	2.760.260	26,85%	46,56%	85,91%	2,39%	1,43%	1,61%
11. FRANSA	2.300.378	2.823.943	2.750.878	22,76%	-2,59%	19,58%	3,71%	2,14%	1,61%
12. HOLLANDA	778.276	1.671.630	2.429.111	114,79%	45,31%	212,11%	1,25%	1,27%	1,42%
13. MALEZYA	1.384.618	2.556.328	2.377.863	84,62%	-6,98%	71,73%	2,23%	1,94%	1,39%
14. ROMANYA	500.350	1.521.014	2.358.371	203,99%	55,05%	371,34%	0,81%	1,15%	1,38%
15. İSPANYA	1.505.560	1.800.553	2.331.746	19,59%	29,50%	54,88%	2,43%	1,36%	1,36%
16. DANİMARKA	1.933.010	2.116.180	2.302.690	9,48%	8,81%	19,12%	3,12%	1,60%	1,34%
17. TÜRKİYE	198.408	1.414.675	2.233.794	613,01%	57,90%	1025,86%	0,32%	1,07%	1,30%
18. İSVEÇ	1.195.459	2.265.896	1.990.589	89,54%	-12,15%	66,51%	1,93%	1,72%	1,16%
19. PORTEKİZ	413.328	1.348.186	1.863.508	226,18%	38,22%	350,85%	0,67%	1,02%	1,09%
20. BELÇİKA	1.753.040	2.090.797	1.661.713	19,27%	-20,52%	-5,21%	2,83%	1,58%	0,97%
21. ENDONEZYA	1.432.700	1.967.764	1.652.357	37,35%	-16,03%	15,33%	2,31%	1,49%	0,96%
22. LİTVANYA	159.935	957.634	1.628.245	498,76%	70,03%	918,07%	0,26%	0,73%	0,95%
23. TAYVAN	1.313.260	1.341.020	1.584.647	2,11%	18,17%	20,67%	2,12%	1,02%	0,93%
24. AVUSTURYA	1.265.484	1.801.035	1.428.269	42,32%	-20,70%	12,86%	2,04%	1,36%	0,83%
25. SLOVAKYA	340.105	1.056.692	1.284.521	210,70%	21,56%	277,68%	0,55%	0,80%	0,75% ²

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

*Dünya Mobilya Sektörü İhracatı İçindeki Pay

² Çalışmamızdaki renklendirmelerin anlamları; Açık Yeşil: 2001-2010-2016 yıllarında ihracatını/ithalatını oransal bazda en fazla arttıranlar, Kırmızı: 2001-2010-2016 yıllarında ihracatında/ithalatında düşüş yaşayanlar, Sarı: 2001-2010-2016 yıllarında sektördeki ihracat/ithalat payı sürekli artanlar, Açık Mavi: 2001-2010-2016 yıllarında sektördeki ihracat/ithalat payı sürekli azalanlar.

GTİP 94.(05-06 hariç) Fasılda en çok ihracat yapan ilk beş ülke Çin, Almanya, İtalya, Polonya ve ABD olmuştur.

2016 itibariyle, 94.(05-06 hariç) Fası dünya ihracat verileri incelendiğinde ilk yirmi beş ihracatçı ülke arasında en fazla paya sahip ülke % 32,77 ile Çin, en az paya sahip ülke ise % 0,75 ile Slovakya olmuştur.

İlk yirmi beş ülke, 2016 itibariyle 94.(05-06 hariç) Fası dünya ihracatının % 90,68'ini oluşturmaktadır. 2001, 2010 ve 2016 yılları dikkate alındığında 94.(05-06 hariç) Fası dünya ihracatı içindeki payını sürekli arttırmakta olan ülkeler Çin, Almanya, Polonya, Vietnam, Çek Cumhuriyeti, Hollanda, Romanya, Türkiye, Portekiz, Litvanya olmuştur. Sürekli payı azalan ülkeler İtalya, Kanada, Fransa, Malezya, Danimarka, İsveç, Belçika, Endonezya, Tayvan, Avusturya olmuştur.

2001 yılından 2010 yılına ihracatını oransal bazda en fazla arttıran ilk üç ülke sırasıyla; Vietnam (% 985,55), Çin (% 674,23) ve Türkiye (% 613,01) olmuş ve azalış yaşayan ülke Kanada (% -23,45) olmuştur.

2010 yılından 2016 yılına ihracatını oransal bazda en fazla arttıran ilk üç ülke sırasıyla; Vietnam (% 163,31), Meksika (% 81,31) ve Litvanya (% 70,03) olmuş ve azalış yaşayan ülkeler Fransa (% -2,59), İsveç (% -12,15), Belçika (% -20,52), Malezya (% -6,98), Endonezya (% -16,03), Avusturya (% -20,70) olmuştur.

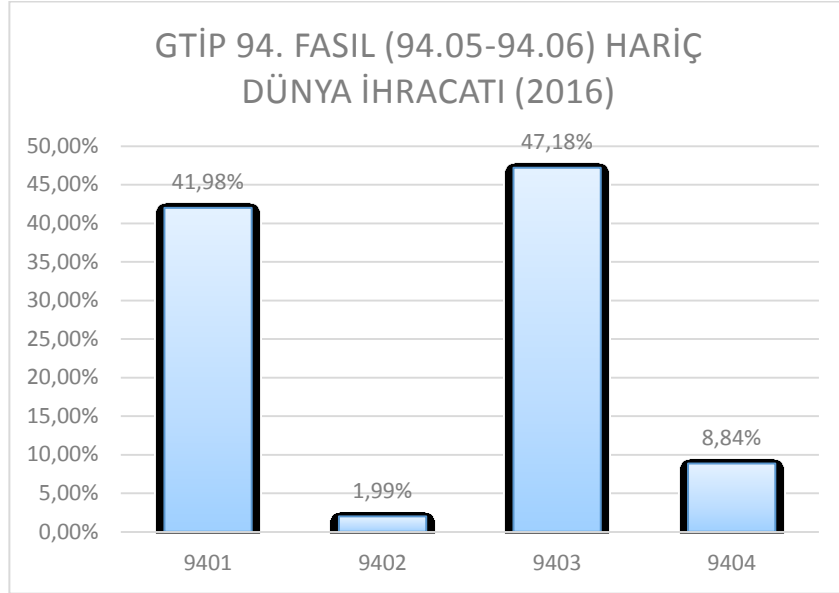
2001 yılından 2016 yılına ihracatını oransal bazda en fazla arttıran ilk üç ülke sırasıyla; Vietnam (% 2758,33), Türkiye (%1025,86) ve Çin (% 1006,54) olmuş ve azalış yaşayan ülkeler Kanada (% -1,19), Belçika (% -5,21) olmuştur.

Tablo 2. Dünya Mobilya İhracatının Genel Dünya İhracatı İçindeki Payı (1000 \$)

YIL	GENEL DÜNYA İHRACATI	DÜNYA MOBİLYA İHRACATI	DÜNYA MOBİLYA İHRACATININ GENEL MOBİLYA İHRACATI İÇİNDEKİ PAYI
2001	6.131.037.034	62.052.611	1,01%
2010	15.065.283.815	132.042.816	0,88%
2016	15.913.143.458	171.239.411	1,08%

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

Genel dünya ihracatı ve dünya mobilya sektörü ihracat rakamlarının 2001-2010-2016 yılları incelendiğinde dünya mobilya sektörünün genel dünya ihracatı içindeki payı 2001 yılında (% 1,01) seviyelerinde, 2010 yılında (% 0,88) seviyelerinde, 2016 yılında (% 1,08) seviyelerinde olduğu görülmektedir.

Şekil 1. Dünya Mobilya İhracatı (GTİP 9405-9406 hariç)

Şekil 1'de görüldüğü üzere, Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) esas alındığında, Dünya mobilya ihracatının % 41,98'i 9401. fasıl olan Oturmaya Mahsus Mobilyalar, Aksam ve Parçaları ürün grubundan, % 1,99'u 9402. fasılda Tıp, Cerrahi, Diş Hekimliği ve Veterinerlikte Kullanılan Mobilyalar, Aksam ve Parçaları ürün grubundan, % 47,18'i 9403. fasılda Diğer Mobilyalar, Bunların Aksam ve Parçaları ürün grubundan ve % 8,84'ü 9404. fasılda Somyalar, Yatak Takımı Eşyası Ve Benzeri Eşya ürün grubundan oluşmuştur.

2. DÜNYA MOBİLYA İTHALATI

Tablo 3'de yer alan 94.(05-06 hariç) Fasıl ithalat verileri incelendiğinde 2001 yılında toplam 64,7 milyar\$ olan dış ticaret, 2010 yılında 134,3 milyar \$, 2016 yılında 167,2 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. 2001-2016 arasındaki 15 yıllık dönemde artış miktarı %158,33 olmuştur.

GTİP 94.(05-06 hariç) Fasılda en çok ithalat yapan ilk beş ülke ABD, Almanya, İngiltere, Fransa ve Kanada olmuştur.

2016 itibariyle, 94.(05-06 hariç) Fasıl dünya ithalat verileri incelendiğinde ilk yirmi beş ithalatçı ülke arasında en fazla paya sahip ülke % 30,82 ile ABD, en az paya sahip ülke ise % 0,84 ile Rusya olmuştur.

İlk yirmi beş ülke, 2016 itibariyle 94.(05-06 hariç) Fasıl dünya ithalatının %84,85'ini oluşturmaktadır. 2001, 2010 ve 2016 yılları dikkate alındığında 94.(05-06 hariç) Fasıl dünya ithalatı içindeki payını sürekli arttırmakta olan ülkeler Çin, Çek Cumhuriyeti, Güney Kore, Polonya, Suudi Arabistan, Slovakya olmuştur. Sürekli payı azalan ülkeler Almanya, İngiltere, Kanada, Japonya, İsviçre, Belçika, Avusturya olmuştur.

2001 yılından 2010 yılına ithalatını oransal bazda en fazla arttıran ilk üç ülke sırasıyla; Rusya (% 646,12), Çin (% 577,45) ve Güney Kore (% 467,70) olmuş ve azalış yaşayan ülke olmamıştır.

2010 yılından 2016 yılına ithalatını oransal bazda en fazla arttıran ilk üç ülke sırasıyla; Slovakya (% 111,48), Çek Cumhuriyeti (% 105,47) ve Meksika (% 63,98) olmuş ve azalış yaşayan ülkeler Fransa (% -5,41), Belçika (% -11,55), Rusya (% -33,44), İtalya (% -5,34), İspanya (% -5,37) olmuştur.

2001 yılından 2016 yılına ithalatını oransal bazda en fazla arttıran ilk üç ülke sırasıyla; Çin (% 949,85), Güney Kore (% 760,17) ve Slovakya (% 745,48) olmuş ve azalış yaşayan ülke olmamıştır.

Tablo 3. Dünya Mobilya İthalat Verileri ve En Fazla İthalat Yapan İlk Yirmi Beş Ülke (1000 \$)

ÜLKELER	2001	2010	2016	DEĞİŞİM 2001-2010	DEĞİŞİM 2010-2016	DEĞİŞİM 2001-2016	D. İth. İ. P.* 2001	D. İth. İ. P.* 2010	D. İth. İ. P.* 2016
DÜNYA	64.739.435	134.390.320	167.239.887	107,59%	24,44%	158,33%			
1. ABD	20.358.176	34.819.743	51.536.229	71,04%	48,01%	153,15%	31,45%	25,91%	30,82%
2. ALMANYA	6.692.672	12.567.193	14.697.422	87,78%	16,95%	119,60%	10,34%	9,35%	8,79%
3. İNGİLTERE	3.865.369	7.997.416	8.701.637	106,90%	8,81%	125,12%	5,97%	5,95%	5,20%
4. FRANSA	3.740.548	8.519.283	8.058.105	127,75%	-5,41%	115,43%	5,78%	6,34%	4,82%
5. KANADA	2.997.633	5.987.875	6.874.359	99,75%	14,80%	129,33%	4,63%	4,46%	4,11%
6. JAPONYA	3.835.138	5.567.836	6.521.859	45,18%	17,13%	70,06%	5,92%	4,14%	3,90%
7. HOLLANDA	1.852.269	3.326.844	4.158.618	79,61%	25,00%	124,51%	2,86%	2,48%	2,49%
8. İSVİÇRE	1.568.863	3.031.917	3.344.339	93,26%	10,30%	113,17%	2,42%	2,26%	2,00%
9. AVUSTURALYA	656.666	2.755.601	3.281.977	319,64%	19,10%	399,79%	1,01%	2,05%	1,96%
10. İSPANYA	1.044.703	3.397.989	3.215.652	225,26%	-5,37%	207,81%	1,61%	2,53%	1,92%
11. MEKSİKA	1.208.629	1.740.073	2.853.382	43,97%	63,98%	136,08%	1,87%	1,29%	1,71%
12. BELÇİKA	1.971.911	3.172.174	2.805.892	60,87%	-11,55%	42,29%	3,05%	2,36%	1,68%
13. ÇİN	255.607	1.731.608	2.683.494	577,45%	54,97%	949,85%	0,39%	1,29%	1,60%
14. İTALYA	1.014.841	2.687.442	2.543.895	164,81%	-5,34%	150,67%	1,57%	2,00%	1,52%
15. AVUSTURYA	1.529.416	2.396.848	2.473.411	56,72%	3,19%	61,72%	2,36%	1,78%	1,48%
16. ÇEK CUMHURİYETİ	356.910	1.195.003	2.455.394	234,82%	105,47%	587,96%	0,55%	0,89%	1,47%
17. GÜNEY KORE	265.910	1.509.564	2.287.283	467,70%	51,52%	760,17%	0,41%	1,12%	1,37%
18. İSVEÇ	945.649	2.059.742	2.179.824	117,81%	5,83%	130,51%	1,46%	1,53%	1,30%
19. POLONYA	409.713	1.301.700	1.925.548	217,71%	47,93%	369,97%	0,63%	0,97%	1,15%
20. NORVEÇ	733.463	1.796.438	1.811.721	144,93%	0,85%	147,01%	1,13%	1,34%	1,08%
21. DANİMARKA	716.122	1.525.482	1.578.421	113,02%	3,47%	120,41%	1,11%	1,14%	0,94%
22. SUUDİ ARABİSTAN	278.367	963.804	1.576.208	246,24%	63,54%	466,23%	0,43%	0,72%	0,94%
23. SLOVAKYA	177.319	708.901	1.499.190	299,79%	111,48%	745,48%	0,27%	0,53%	0,90%
24. BAE			1.436.140						0,86%
25. RUSYA	281.407	2.099.642	1.397.508	646,12%	-33,44%	396,61%	0,43%	1,56%	0,84%
39. TÜRKİYE	122.791	738.496	605.774	501,43%	-17,97%	393,34%	0,19%	0,55%	0,36%

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

*Dünya Mobilya Sektörü İthalatı İçindeki Pay

3.TÜRKİYE MOBİLYA İHRACATI

Tablo 4’de yer alan ihracat verileri incelendiğinde Türkiye'nin 94.(05-06 hariç) Fasılda 2001 yılında toplam 198,4 milyon \$ olan dış ticaret, 2010 yılında 1,4 milyar \$, 2016 yılında 2,2 milyar \$ olarak

gerçekleşmiştir. 2001-2016 arasındaki 15 yıllık dönemde artış miktarı % 1009,90 olmuştur. Türkiye bu fasılda dünyada 17. sırada yer almaktadır.

Tablo 4. Türkiye Mobilya İhracat Verileri ve En Fazla İhracat Yapan İlk Yirmi Beş Ülke (1000 \$)

ÜLKELER	2001	2010	2016	DEĞİŞİM 2001-2010	DEĞİŞİM 2010-2016	DEĞİŞİM 2001-2016	T. İhr. İ. P.* 2001	T. İhr. İ. P.* 2010	T. İhr. İ. P.* 2016
DÜNYA	198.408	1.414.675	2.233.794	613,01%	57,90%	1025,86%			
1. IRAK	0	209.205	417.060	-	99,35%	-	-	14,79%	18,67%
2. ALMANYA	49.888	135.372	162.475	171,35%	20,02%	225,68%	25,14%	9,57%	7,27%
3. SUUDİ ARABİSTAN	5.718	29.910	149.478	423,08%	399,76%	2514,17%	2,88%	2,11%	6,69%
4. FRANSA	12.211	73.804	133.783	504,41%	81,27%	995,59%	6,15%	5,22%	5,99%
5. ABD	7.763	22.723	95.671	192,71%	321,03%	1132,40%	3,91%	1,61%	4,28%
6. LİBYA	311	75.415	79.344	24149,20%	5,21%	25412,54%	0,16%	5,33%	3,55%
7. İNGİLTERE	5.353	42.210	72.524	688,53%	71,82%	1254,83%	2,70%	2,98%	3,25%
8. BAE	4.431	20.894	65.867	371,54%	215,24%	1386,50%	2,23%	1,48%	2,95%
9. İSRAİL	15.838	19.360	54.035	22,24%	179,11%	241,17%	7,98%	1,37%	2,42%
10. AZERBAYCAN	2.792	82.963	53.029	2871,45%	-36,08%	1799,32%	1,41%	5,86%	2,37%
11. ROMANYA	2.550	21.913	47.552	759,33%	117,00%	1764,78%	1,29%	1,55%	2,13%
12. HOLLANDA	16.172	46.637	46.989	188,38%	0,75%	190,56%	8,15%	3,30%	2,10%
13. TÜRKMENİSTAN	2.139	47.026	46.339	2098,50%	-1,46%	2066,39%	1,08%	3,32%	2,07%
14. İRAN	911	91.326	46.309	9924,81%	-49,29%	4983,32%	0,46%	6,46%	2,07%
15. İTALYA	1.877	31.070	44.555	1555,30%	43,40%	2273,73%	0,95%	2,20%	1,99%
16. CEZAYİR	1.129	11.403	43.266	910,01%	279,43%	3732,24%	0,57%	0,81%	1,94%
17. İSPANYA	2.015	12.173	32.700	504,12%	168,63%	1522,83%	1,02%	0,86%	1,46%
18. SERBEST BÖLGELER	7.513	30.188	32.253	301,81%	6,84%	329,30%	3,79%	2,13%	1,44%
19. BELÇİKA	5.251	21.038	32.129	300,65%	52,72%	511,86%	2,65%	1,49%	1,44%
20. GÜRCİSTAN	617	16.818	29.725	2625,77%	76,75%	4717,67%	0,31%	1,19%	1,33%
21. KATAR	608	5.087	26.614	736,68%	423,18%	4277,30%	0,31%	0,36%	1,19%
22. BULGARİSTAN	1.654	12.807	25.456	674,30%	98,77%	1439,06%	0,83%	0,91%	1,14%
23. FAS	935	6.196	22.783	562,67%	267,70%	2336,68%	0,47%	0,44%	1,02%
24. YUNANİSTAN	4.987	42.395	22.692	750,11%	-46,47%	355,02%	2,51%	3,00%	1,02%
25. AVUSTURYA	10.820	19.711	22.144	82,17%	12,34%	104,66%	5,45%	1,39%	0,99%

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

*Türkiye Mobilya Sektörü İhracatı İçindeki Pay

GTİP 94.(05-06 hariç) Fasılda Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı ilk beş ülke Irak, Almanya, Suudi Arabistan, Fransa ve ABD olmuştur.

2016 itibariyle, 94.(05-06 hariç) Fasıll Türkiye ihracat verileri incelendiğinde, Türkiye'nin ihracat yaptığı ilk yirmi beş ülke arasında en fazla paya sahip ülke % 18,67 ile Irak, en az paya sahip ülke ise % 0,99 ile Avusturya olmuştur. İlk yirmi beş ülke, 2016 itibariyle 94.(05-06 hariç) Fasıll Türkiye ihracatının % 80,79'unu oluşturmaktadır. 2001, 2010 ve 2016 yılları dikkate alındığında 94.(05-06 hariç) Fasıll Türkiye ihracatı içindeki payını sürekli arttırmakta olan ülkeler İngiltere, Romanya, Cezayir, Gürcistan, Katar, Bulgaristan olmuştur. Sürekli payı azalan ülkeler ise Almanya, Hollanda, Avusturya, Serbest Bölgeler, Belçika olmuştur.

2001 yılından 2010 yılına Türkiye'nin, ihracatını oransal bazda en fazla arttırdığı ilk üç ülke sırasıyla; Libya (% 24149,20), İran (% 9924,81) ve Azerbaycan (% 2871,45) olmuş ve azalış yaşadığı ülke olmamıştır.

2010 yılından 2016 yılına Türkiye'nin, ihracatını oransal bazda en fazla arttırdığı ilk üç ülke sırasıyla; Katar (% 423,18), Suudi Arabistan (% 399,76) ve ABD (% 321,03) olmuş ve azalış yaşadığı ülkeler Azerbaycan (% -36,08), İran (% -49,29), Yunanistan (% -46,47), Türkmenistan(% -1,46) olmuştur.

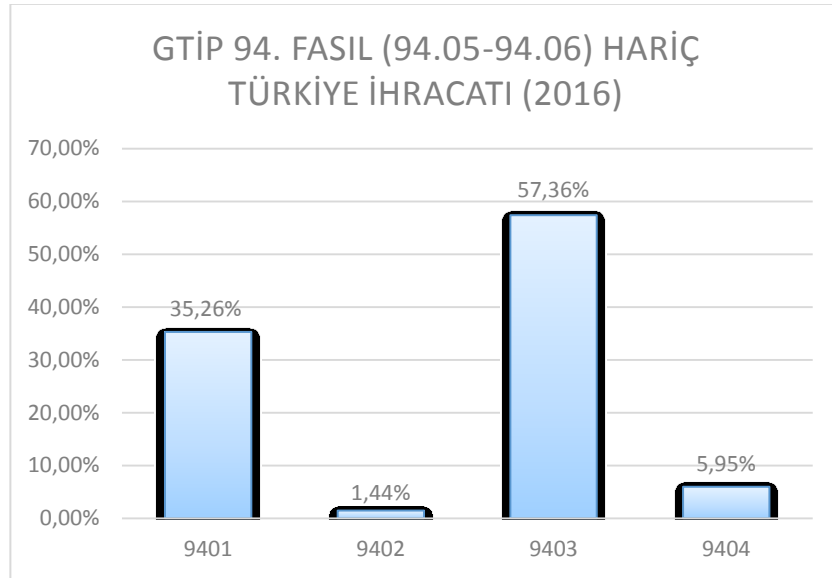
2001 yılından 2016 yılına Türkiye'nin, ihracatını oransal bazda en fazla arttırdığı ilk üç ülke sırasıyla; Libya (% 25412,54), İran (% 4983,32) ve Gürcistan (% 4717,67) olmuş ve azalış yaşadığı ülke olmamıştır.

Tablo 5. Türkiye Mobilya İhracatının Dünya Mobilya İhracatı İçindeki Payı (1000 \$)

YIL	DÜNYA MOBİLYA İHRACATI	TÜRKİYE'NİN MOBİLYA İHRACATI	TÜRKİYE MOBİLYA İHRACATININ DÜNYA MOBİLYA İHRACATI İÇİNDEKİ PAYI
2001	62.052.611	198.408	0,32%
2010	132.042.816	1.414.675	1,07%
2016	171.239.411	2.233.794	1,30%

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

Genel dünya mobilya ihracatı ve Türkiye mobilya sektörü ihracat rakamlarının 2001-2010-2016 yılları incelendiğinde Türkiye mobilya sektörünün genel dünya mobilya ihracatı içindeki payı 2001 yılında (% 0,32) seviyelerinde, 2010 yılında (% 1,07) seviyelerinde, 2016 yılında (% 1,30) seviyelerinde olduğu görülmektedir.

Şekil 2. Türkiye Mobilya İhracatı (GTİP 9405-9406 hariç)

Şekil 2'de görüldüğü üzere, Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) esas alındığında, Türkiye mobilya ihracatının % 35,26'sı 9401. fasıl olan Oturmaya Mahsus Mobilyalar, Aksam ve Parçaları ürün grubundan, % 1,44'ü 9402. fasılda Tıp, Cerrahi, Diş Hekimliği ve Veterinerlikte Kullanılan

Mobilyalar, Aksam ve Parçaları ürün grubundan, % 57,36'sı 9403. fasılda Diğer Mobilyalar, Bunların Aksam ve Parçaları ürün grubundan ve % 5,95'i 9404. fasıldaki Somyalar, Yatak Takımı Eşyası Ve Benzeri Eşya ürün grubundan oluşmuştur.

4.TÜRKİYE MOBİLYA İTHALATI

Tablo 6'de yer alan ithalat verileri incelendiğinde Türkiye'nin 94.(05-06 hariç) Fasılda 2001 yılında toplam 122,7 milyon \$ olan dış ticaret, 2010 yılında 738,4 milyon \$, 2016 yılında 605,7 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. 2001-2016 arasındaki 15 yıllık dönemde artış miktarı %393,34 olmuştur. Türkiye bu fasılda dünyada 39. sırada yer almaktadır.

Tablo 6. Türkiye Mobilya İthalatı Verileri ve En Fazla İthalat Yapan İlk Yirmi Beş Ülke (1000 \$)

ÜLKELER	2001	2010	2016	DEĞİŞİM 2001-2010	DEĞİŞİM 2010-2016	DEĞİŞİM 2001-2016	T. İth. İ. P.* 2001	T. İth. İ. P.* 2010	T. İth. İ. P.* 2016
DÜNYA	122.791	738.496	605.774	501,43%	-17,97%	393,34%			
1. İTALYA	36.791	68.986	88.179	87,51%	27,82%	139,68%	29,96%	9,34%	14,56%
2. ALMANYA	26.346	75.180	78.879	185,36%	4,92%	199,40%	21,46%	10,18%	13,02%
3. ÇİN	2.631	276.237	76.945	10399,32%	-72,15%	2824,55%	2,14%	37,41%	12,70%
4. POLONYA	316	39.414	50.287	12372,78%	27,59%	15813,61%	0,26%	5,34%	8,30%
5. FRANSA	16.442	35.973	34.602	118,79%	-3,81%	110,45%	13,39%	4,87%	5,71%
6. BULGARİSTAN	158	5.424	28.046	3332,91%	417,07%	17650,63%	0,13%	0,73%	4,63%
7. ROMANYA	52	14.632	22.657	28038,46%	54,85%	43471,15%	0,04%	1,98%	3,74%
8. SERBEST BÖLGELER	701	15.509	18.272	2112,41%	17,82%	2506,56%	0,57%	2,10%	3,02%
9. GÜNEY KORE	206	9.933	16.213	4721,84%	63,22%	7770,39%	0,17%	1,35%	2,68%
10. ABD	9.780	12.569	15.814	28,52%	25,82%	61,70%	7,96%	1,70%	2,61%
11. ÇEK CUMHURİYETİ	119	5.960	15.729	4908,40%	163,91%	13117,65%	0,10%	0,81%	2,60%
12. İSPANYA	3.914	29.577	15.324	655,67%	-48,19%	291,52%	3,19%	4,01%	2,53%
13. MALEZYA	180	2.624	13.637	1357,78%	419,70%	7476,11%	0,15%	0,36%	2,25%
14. JAPONYA	259	17.771	11.425	6761,39%	-35,71%	4311,20%	0,21%	2,41%	1,89%
15. İNGİLTERE	7.257	7.247	11.424	-0,14%	57,64%	57,42%	5,91%	0,98%	1,89%
16. LİTVANYA		6.663	10.112		51,76%			0,90%	1,67%
17. MACARİSTAN	66	5.497	9.194	8228,79%	67,25%	13830,30%	0,05%	0,74%	1,52%
18. VIETNAM	900	18.770	8.169	1985,56%	-56,48%	807,67%	0,73%	2,54%	1,35%
19. İSVEÇ	444	6.701	7.793	1409,23%	16,30%	1655,18%	0,36%	0,91%	1,29%
20. SLOVAKYA	32	9.017	7.495	28078,13%	-16,88%	23321,88%	0,03%	1,22%	1,24%
21. HİNDİSTAN	131	8.593	6.800	6459,54%	-20,87%	5090,84%	0,11%	1,16%	1,12%
22. PORTEKİZ	103	2.967	6.648	2780,58%	124,06%	6354,37%	0,08%	0,40%	1,10%
23. HOLLANDA	1.970	3.923	6.031	99,14%	53,73%	206,14%	1,60%	0,53%	1,00%
24. DANİMARKA	583	5.694	5.789	876,67%	1,67%	892,97%	0,47%	0,77%	0,96%
25. ENDONEZYA	1.727	18.724	5.005	984,19%	-73,27%	189,81%	1,41%	2,54%	0,83%

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

*Türkiye Mobilya Sektörü İthalatı İçindeki Pay

GTİP 94.(05-06 hariç) Fasılda Türkiye'nin en çok ithalat yaptığı ilk beş ülke İtalya, Almanya, Çin, Polonya ve Fransa olmuştur.

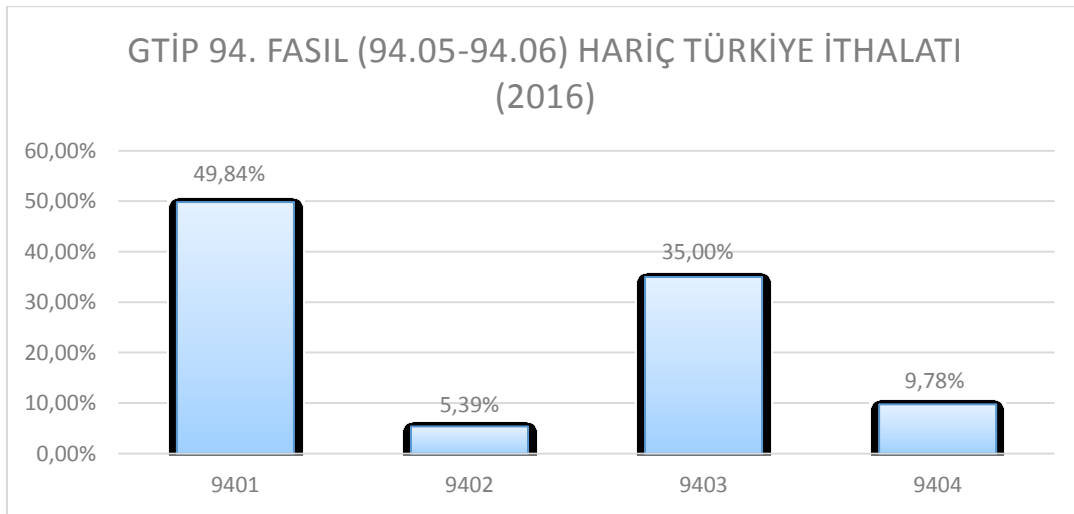
2016 itibariyle, 94.(05-06 hariç) Fasıl Türkiye ithalat verileri incelendiğinde, Türkiye'nin ithalat yaptığı ilk yirmi beş ülke arasında en fazla paya sahip ülke % 14,56 ile İtalya, en az paya sahip ülke ise % 0,83 ile Endonezya olmuştur.

İlk yirmi beş ülke, 2016 itibariyle 94.(05-06 hariç) Fasıl Türkiye ithalatının % 94,17'sini oluşturmaktadır. 2001, 2010 ve 2016 yılları dikkate alındığında 94.(05-06 hariç) Fasıl Türkiye ithalatı içindeki payını sürekli arttırmakta olan ülkeler Polonya, Güney Kore, Bulgaristan, Romanya, Çek Cumhuriyeti, Malezya, Portekiz, Danimarka, Slovakya, İsveç, Macaristan, Serbest Bölgeler olmuştur. Sürekli payı azalan ülke olmamıştır.

2001 yılından 2010 yılına Türkiye'nin, ithalatını oransal bazda en fazla arttırdığı ilk üç ülke sırasıyla; Slovakya (% 28078,13), Romanya (% 28038,46) ve Polonya (% 12372,78) olmuş ve azalış yaşadığı ülke İngiltere (% -0,14) olmuştur.

2010 yılından 2016 yılına Türkiye'nin, ithalatını oransal bazda en fazla arttırdığı ilk üç ülke sırasıyla; Malezya (% 419,70), Bulgaristan (% 417,07) ve Çek Cumhuriyeti (% 163,91) olmuş ve azalış yaşadığı ülkeler Çin (% -72,15), Japonya (% -35,71), İspanya (% -48,19), Hindistan (% -20,87), Vietnam (% -56,48), Endonezya (% -73,27), Slovakya (% -16,88), Fransa (% -3,81) olmuştur.

2001 yılından 2016 yılına Türkiye'nin, ithalatını oransal bazda en fazla arttırdığı ilk üç ülke sırasıyla; Romanya (% 43471,15), Slovakya (% 23321,88) ve Bulgaristan (% 17650,63) olmuş ve azalış yaşadığı ülke olmamıştır.

Şekil 3. Türkiye Mobilya İthalatı (GTİP 9405-9406 hariç)

Şekil 3'te görüldüğü üzere, Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) esas alındığında, Türkiye mobilya ithalatının % 49,84'ü 9401. fasıl olan Oturmaya Mahsus Mobilyalar, Aksam ve Parçaları ürün grubundan, % 5,39'u 9402. fasılda Tıp, Cerrahi, Diş Hekimliği ve Veterinerlikte Kullanılan Mobilyalar, Aksam ve Parçaları ürün grubundan, % 35'i 9403. fasılda Diğer Mobilyalar, Bunların Aksam ve Parçaları ürün grubundan ve % 9,78'i 9404. fasıldaki Somyalar, Yatak Takımı Eşyası Ve Benzeri Eşya ürün grubundan oluşmuştur.

Sonuç

Mobilya sektörü dünyada rekabetin yoğun yaşandığı, bu rekabetin Türkiye ekonomisine de istihdam ve ticaret hacmi yönünden önemli katkılar veren bir sektör olduğu işlenen verilerle birlikte kesin bir şekilde görülmektedir. Dünya mobilya sektörü 2016 yılında ihracat rakamı 171,2 milyar \$, ithalat rakamı 167,2 milyar \$'a ulaşmıştır. Türkiye mobilya sektörü 2016 yılında ihracat rakamı 2,2 milyar \$, ithalat rakamı 605,7 milyon \$'a varmıştır. Dünya mobilya ihracatı içinde Türkiye'nin 2016 yılındaki payı % 1,30'dur.

2016 yılı itibariyle Çin, dünya mobilya ihracatında liderliğini sürdürmekte ve dünya mobilya ihracatında %32,77'lik paya sahip olduğu görülmektedir. 2001-2010-2016 yılları arasındaki dönemlere bakıldığında dünya mobilya sektöründe en çok ihracat yapan ilk yirmi beş ülke arasında Çin, Almanya, Polonya, Vietnam, Çek Cumhuriyeti, Hollanda, Romanya, Türkiye, Portekiz ve Litvanya'nın ihracatında artışlar gözlenmiş ayrıca Kanada, Fransa, İtalya, Malezya, Danimarka, İsveç, Belçika, Endonezya, Tayvan ve Avusturya'nın ihracatında ise azalışlar görülmüştür.

2016 itibariyle ABD, dünya mobilya ithalatında liderliğini sürdürmekte ve dünya mobilya ithalatında % 30,82'lik paya sahip olduğu görülmektedir. 2001-2010-2016 yılları arasındaki dönemlere bakıldığında dünya mobilya sektöründe en çok ithalat yapan ilk yirmi beş ülke arasında Çin, Çek Cumhuriyeti, Güney Kore, Polonya, Suudi Arabistan ve Slovakya'nın ithalatında artışlar gözlenmiş ayrıca Almanya, İngiltere, Kanada, Japonya, İsviçre, Belçika ve Avusturya'nın ithalatında ise azalışlar görülmüştür.

Türkiye, 2016 yılında dünyada en çok mobilya ihracatı yapan 17. ülke konumunda yer almaktadır. 2016 itibariyle sektörün toplam Türkiye ihracatı içindeki payı % 1,55 olmuştur. Türkiye, 417.060.000 \$ ihracatı ile en çok ihracatını Irak'a yapmaktadır. 2001-2010-2016 yılları arasındaki dönemlere bakıldığında Türkiye'nin mobilya sektöründe en çok ihracat yaptığı ilk yirmi beş ülke arasında İngiltere, Romanya, Cezayir, Gürcistan, Katar ve Bulgaristan'ın ihracatında artışlar yaşandığı ayrıca Almanya, Hollanda, Avusturya, Serbest Bölgeler ve Belçika'nın ihracatında azalış yaşandığı görülmektedir.

Türkiye, 2016 yılında dünyada en çok mobilya ithalatı yapan 39. ülke konumunda yer almaktadır. Sektörün toplam Türkiye ithalatı içindeki payının % 0,30 olduğu görülmektedir. Türkiye, 88.179.000 \$'la en çok ithalatını İtalya'dan yapmaktadır. 2001-2010-2016 yılları arasındaki döneme bakıldığında Türkiye'nin mobilya sektöründe en çok ithalat yaptığı ilk yirmi beş ülke arasında Polonya, Güney Kore, Bulgaristan, Romanya, Çek Cumhuriyeti, Malezya, Portekiz, Danimarka, Slovakya, İsveç, Macaristan, Serbest Bölgeler ile ithalatında artış yaşandığı ülkeler olmuştur.

Kaynakça

ORTA ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ MOBİLYA SEKTÖR RAPORU / 2016

Uluslararası Ticaret Merkezi, (International Trade Center. Trademap)

T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, Sektör Raporları, 2016, Mobilya Sektörü.

KAYSERİ OSB, Mevcut Durum Raporu, Mobilya sektörü

<http://www.birofis.com/mobilya-nedir.shtm>

İSTANBUL TİCARET ODASI, DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE MOBİLYA SEKTÖRÜ: Mevcut

Durum, Sorunlar, Öneriler ve Rekabet Gücü, Yrd. Doç. Dr. Muhittin Adıgüzel, İSTANBUL, 2016